

ТАЛАНТ НЕЗАЛЕЖНИЙ І НЕПОВТОРНИЙ

З живописом Елаїди Нейман глядачі зустрілись вперше на початку 50-х років. За цей час були численні виставки, персональні покази її творів.

Як і завжди, тут представляються майже всі нові роботи. «Є і маленьке ретро», — зауважує сама художниця. Це — по одній-дві роботи 70-х — початку 80-х років. Вони є зримою ниточкою, яка поєднує нинішні твори з тими, що зникли назавжди у пожежі 1989 року.

...Одну з останніх виставок відкриває обгоріла, але виціліла картина, шанобливо представлена на мольберті в старовинній рамі. То вона, гірська капличка, — немов символ вічності і нетлінності духу прагматує розпуку та відчай художниці, дає життєву енергію та сили.

Природа обдарувала художницю талантом, додала до нього працьовитість і завзятість. Вона — людина активна, практична. Аби відстояти себе, потрібна була неабияка мужність. Е. Нейман приїхала до Чернівців у молоді роки. То був час жорстокого натуралістичного стилю та регламентації. Заборонялися самовираз, прояв мистецького «я». А відтак не в пошані стали митці, які сповідували принципи пошуку форми, гостроти та виразності живописної мови. Непросто було залиша-

тися самим собою, зберігати творчу індивідуальність. Нейман всі роки стверджувала себе у творчості, здобувала мистецьку та життєву незалежність завдяки характеру, невпинній праці і вірності творчому покликанню.

Виставка свідчить, що її вистачає сили на той хист. В експозиціях — пейзажі, портрети, натюрморти. Квіти художниця пише з притаманними її живопису соковитістю і широтою. Вони на її полотнах відверто і по-живописному промовисто-чарівні та духмяні. Закомпоновані просто і невибагливо. Високі стрункі мальви — на вертикальному форматі. Розлогі, пишні бузкові галузки та соняшник — майже зрізані краєм квадратних полотен. Майстерна кольорова побудова, виразність рухливого мазка, фактура шару фарби надають твору енергії. Пригадуються два полотна.

«Весна гір» — твір, у якому гори розкинулись, неначе смужковим, м'яким та барвистим килимом. Захоплення художника чарівним пейзажем передається і глядачам. У роботі «Карпати» небо спалахує відблисками, сліпить яскравим світлом, що розбілює кольори, розчиняє об'єми. Безмежний прозорий простір Всесвіту немов колихає гори.

Роздуми про незбагненність вічності, краси втілені і в композиції «Херсонес», яка побудована на тонких кольорових нюансах

білого та сірого. Естетика білого вдало виявлена у картині «Новий рік у синагозі», де фарба трансформується у колір у дивовижно тонкому сполученні білого з фіолетовим, синіми та сріблястими відблисками фольги.

У творчості Нейман завжди була тема жіночого портрета. Пластичне втілення та дослідження жіночих характерів набувають подальшого розвитку. У ранньому портреті Т. Насипової кольоровою стриманістю, жорсткістю і сухістю рисунка вона відтворює образ московської художниці, одночасно втілюючи власне враження від її живопису. Портрет «1991 рік» написаний під впливом зовсім протилежних настроїв. У цьому жіночому образі — гротеск, екстравагантність, що межує з брутальністю та життєвим розладом. На контрасті будується інший твір. Енергійний міцний рисунок, соковитий, рельєфний мазок відрізняють «Портрет у чорному» — один з найвражаючих творів художниці.

Творчість Нейман, як правило, пов'язують з пейзажем. Разом з тим, портретний жанр посідає у її доробку чільне місце. Відтак творення мистецького образу природи у єдності з психологічними настроями людини — характерна і яскрава риса творчої індивідуальності художниці.

Тетяна ДУГАЄВА.